

2014. gada 11. februārī
Martai Boderko

80

Izstāde

*« Lai balta katra diena aust,
lai tavā dzīves zelta kausā
ir laimes, prieka, saules daudz. »*

/Lauma Daugiša/

Dzīves stāsts

Marta Boderko (dzim. Mackeviča) dzimusi 1934. gada 11. janvārī «Dzērnietu» mājās, Sāviena, Ļaudonas pagasts, Madonas novads. Taču pases dati tika sagrozīti, visos oficiālajos dokumentos rakstīts 11. februārī.

Marta saviem vecākiem Tarasam un Minnai (dzim. Gulbe) Mackevičiem bija otrais bērns, četru bērnu ģimenē.

**Martas mammas Minnas vectēvs
un vecmamma, klēpī mamma
Minna, blakus vectēvam
vecmamma māsa Ede**

**Martas tētis Tarass,
mamma Minna**

**Cauņu saime, tēvs, māte-Minna, māsa- Skaidrīte,
brālis-Jānis, Mārta**

Tēvs, māte

**Martas vecāki Minna
un Tarasss zelta kāzās**

Māte, tēvs

Martas mamma Minna ir no Variešiem, kur viņas tētim bija piešķirta zeme par karošanu.

Martas tētis Tarass bija nansenists (bezpavalstnieks), jo bija pārbēdzis pāri robežai no Baltkrievijas komunistiem uz brīvo Latviju.

Nansenista pase

Nansenists – cilvēks, kuram nebija nevienas valsts pilsonības vai pavalstniecības. Tautu Savienības 1922.gadā pieņemts personību apliecinošs dokuments (t.s. Nansena pase), lai atvieglotu bēgļu iespējas apmesties jaunajās mītnes zemēs. Nosaukums radies no norvēģu polārpētnieka un Tautu Savienības bēgļu un karagūstekņu komisijas vadītāja Fritjofa Nansena (1861 -1930) vārda.

Māsas, brālis

**Martas vecāko māsu sauc Skaidrīti,
jaunāko Rasmu un brāli Jānis.**

**Martas mammas tēvam Kārlim Gulbim
arī Variešos bija piešķirta 10 ha zeme.
Kārlis karoja Tīreļa purvā, kur viņu
ievainoja. Sekas bija vēlāk, tēvs mocījās
ar kājām un plaušu slimībām.**

Māsas- Skaidrīte, Rasma

**Māsa- Rasma, māte-Minna,
Marta**

«Dzērnieku» mājas Sāvienā

Tālāk dzīves ceļš Mackeviču ģimeni ved uz «Dzērnieku» mājām Sāvienā. Martas vecāki strādāja pie «Dzērnieku» mājas saimniekiem, arī Marta sākusi strādāt no piecu gada vecuma- pavasarī un rudenī ganīja aitas. Savukārt vasarā lasīja ogas. Marta vēl tagad atceras Sāvienu. Saimnieks Mackeviču ģimenei iedeva zemi un līdz ar to bija iespēja turēt gotiņu un cūciņu, gluži tāpat kā tagad.

Krievu un vācu laiki

Sākās karš. Latvijā ienāca krievi un atņēma saimniekiem zemi, to sadalīja visiem kalpiem. Martas ģimene sāka paši saimniekot, bet nepagāja ilgs laiks, ka sākās vācu laiks un atkal Mackeviču ģimene kļuva kalpi pie «Dzērnietu» māju saimnieka.

Tētim Tarasam nācās grūti, jo viņš bija krievu zemes cilvēks.

Kolhozs

Pēc kāda gada atkal nāca krievu laiks un ģimene dabūja atpakaļ zemi, bet tas nebija ilgi, jo nodibinājās kolhozi.

Vecākā māsa Skaidrīte mācījās Sāvienas skolā. Marta ir beigusi Sāvienas skolu un Ļaudonas vidusskolā divas klases

Skaidrīte beidza skolu un sāka strādāt. Tētis un mamma bija kolhoznieki.

Darbs Sāvienas pienotavā

**Tētis kopa zirgus, mamma baroja cūkas,
palīdzēja arī Marta.**

**Martai nepabeidzot Ļaudonas vidusskolu
nācās strādāt pašai patstāvīgi.**

**Marta ar zirgu veda vājpienu no Sāvienas
pienotavas. Darbs ar zirgu Martai patika,
taču tas saistās ar skumjām atmiņām.
Vienu reizi zirgam sabīstoties tas
apsvieda piena mucu Martai uz muguras.**

Klintaine

Rezultātā Martai bija pieci blādas kaula lūzumi un viens muguras.

Kad Marta atveseļojās, viņas dzīvē bija jauks brīdis- izgāja pie vīra Mintauta Boderko.

Sāvienā piedzimst dēli- Jānis un Valdis.

Tā kā Martas ģimenei Sāvienā kolhozā nelāva turēt divas govīs, ģimene pārceļas uz dzīvi Klintainē, jo kolhozā «Selga» vīram bija labāk atmaksāts darbs.

Darbs kolhozā «Selga»

Klintainē piedzims meita Inita un ģimene pārceļas uz Plečiem, kur Marta sākt strādāt-slauc govīs Pleču fermā, bet vīrs strādā lauku darbus. Savukārt ziemā vīrs strādāja meža darbus, kur notika avārija un pēc pusgada vīrs mira.

Skumji, Martai nācās palikt vienai ar trim bērniem. Pēc gada nomira tētis un mamma no Sāvienas pārcēlās dzīvot uz Klintaini pie Martas ģimenes.

**Dēla Valda vārda došanas
svētki.**

**Marta ar dēlu Jāni,
kurš uzsāk skolas gaitas**

Dēla Valda 8. klases izlaidumā

Meitas Initas 8. klases izlaidums

Otrajā rindā no kreisās puses Jānis, blakus Volodja, ar ziediem rokā Inita, blakus mamma Marta

Mājas «Smilgas»

Marta Pleču fermā gotiņas slauca līdz pensijai.

Martas ģimene no Kozlovska Jāzeps nopirka mājas «Smilgas».

Šodien Marta saka: «Māja ir, bet veselības gan vairs nav. Gadu nasta mugurā. Tagad, lai saimnieko Valdis, tāds novēlējums ir no vecās mātes Minnas un krustmātes»

Novēlējums jubilārei- veselību un
vēlējums Laumas Daugišas vārdiem:

« Ko šodien mēs tev sacīt varam,
kad tava mūža gadu kokam
ir zelta krāsas lapa klāt?
Lai balta katra diena aust,
lai tavā dzīves zelta kausā
ir laimes, prieka, saules daudz».

*Dzīvesstāstu pierakstīja Alita Kluša
Klintaines bibliotēkas vadītāja*

11.02.2014.

*Pļaviņu novada
Klintaines pagastā*